

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/24/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

167/2019. (VI. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. január 16-án előterjesztett **panaszát** a 2019. június 13-án – Dr. Cservák Csaba előadó testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – M. Város Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos postai úton, 2019. január 16-án panaszt terjesztett elő a 2019. január 2-án foganatosított intézkedéssel összefüggésben.

I.

A panaszos a 2019. január 2-án, 19 óra 30 perc és 20 óra között, M. település D. tér 3. szám előtt történt rendőri intézkedéssel kapcsolatban él panasszal. A panaszos a jelzett napon és helyszínen kutyával sétált, amikor feltűnt számára egy ittasnak tűnő, hajléktalan kinézetű férfi, aki hangosan kiabált. A panaszos a férfival már többször találkozott, mindig hasonló állapotban volt és hasonlóan viselkedett, így nem tanúsított neki nagyobb jelentőséget, mivel a korábbi esetek során sem történt semmi.

A panaszos látta, hogy két járőr arra folytat szolgálatot, észrevették a férfit és elindultak felé. A férfi a nála lévő holmikat eldobta, melyek egy része az útestre repült, amit az arra közlekedő

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

autósoknak ki kellett kerülniük. A járőrök odaértek a férfihez, egyikük megütötte, mire a férfi földre került, majd az egyik járőr hasra fektette és megbilincselte. A panaszos szerint a férfi nem mutatott ellenállást, feküdt a földön és még a lábait is keresztbe tette. Az egyik járőr kérdéseire felelt, de továbbra is szidott valakit. A járőr kérdésére elmondta, hogy korábban alkoholt fogyasztott. A férfi a kikérdezés alatt is hason feküdt a nedves, hideg földön. Az egyik rendőr ezalatt rádión értesítette a Tevékenység-irányítási Központot. Mivel az autósok a férfi holmiját kerülgették az úton, az egyik rendőr úgy döntött, hogy eltávolítja azokat az úttestről, melyet úgy oldott meg, hogy a férfi táskáját felrugdosta a padkára. A panaszos ezt nem tette szóvá, sem pedig azt, hogy megütötték a férfit, annak ellenére, hogy az nem mutatott ellenállást.

A férfi még mindig hangosan kiabált, szidalmazta ismerősét, mire az egyik rendőr felszólította, hogy maradjon csendben, mert nem hallják a rádiót. A férfi nem maradt csendben, ezért az egyik járőr odament és hátba rúgta a földön fekvő, megbilincselte férfit.

A panaszos ekkor odament, és kérdőre vonta a rendőröket, hogy milyen joggal teszik ezt egy magatehetetlen emberrel. A panaszos szerint a rendőr nem tagadta a történeteket, de kioktató hangnemben mondta, hogy köszöni szépen a figyelmeztetést, haladjon tovább. A panaszos elkérte a rendőr azonosítóját, melyet elhadart, ezért ismételt megkérdezte a panaszos az azonosítót, melyet így fel tudott jegyezni. A panaszos megköszönte a tájékoztatást, további szép estét kívánt és szeretett volna tovább haladni, de a járőr felszólította, hogy álljon meg és igazolja magát. A panaszos elmondta, hogy kutyasétáltatáshoz csak a kutya papírjait hordja magával. Ekkor a rendőr kérte a panaszost, hogy diktálja be az adatait, és lekérdezi, hogy nem áll-e körözés alatt.

A panaszos megkérdezte, hogy készíthet-e videofelvételt, mire a rendőr azt válaszolta neki, hogy nem engedélyezi. A panaszos jelezte, hogy tudomása szerint ehhez joga van, mire a rendőr azt mondta neki, hogy ő nem engedélyezi. Ekkor a panaszos telefonálni szeretett volna a párjának, hogy menjen a helyszínre és útközben értesítse az ügyvédjüket. A rendőr felszólította, hogy mivel rendőri intézkedés alá vont személy, nincs joga semmit tenni, tegye el a telefont. A panaszos szerint a lekérdezés lassan ment, legalább 15 percet vett igénybe. Amíg felszabadult a tevékenység-irányító, a rendőr megkérdezte a panaszost, hogy mi is a gondja. A panaszos azt felelte, hogy az a problémája, hogy hátba rúgott egy megbilincselte férfit azért, mert nem hallotta a rádiót. A rendőr ekkor már tagadta a tett elkövetését, azt mondta „Mit látott maga? Rosszul látta. Én nem rúgtam meg.” A panaszos elmondta, hogy látta történeteket, és úgy gondolja, hogy attól, hogy hajléktalan, még nem kéne vele így bánni. A panaszos elmondta, hogy sajnálja a férfit, mert nem lehet tudni, miért került az utcára. Ekkor a rendőr lenéző hangnemben megkérdezte, hogy „Maga sajnálja ezt az embert? És ha megtámadta volna magát?”. A panaszos elmondta, hogy ez nem történt meg, és őt most azért igazolják, mert ki mert állni a hajléktalan férfi mellett. Ezután jelentkezett a tevékenység-irányító, és közölték, hogy a panaszos nem áll körözés alatt. A panaszost ezt követően elengedték a rendőrök. A panaszos feljegyezte a rendőrök azonosító számát és távozott a helyszínről.

A panaszos kifogásolja, hogy egy járőr így viselkedhet, bántalmazhat egy megbilincselte, ellenállást nem mutató személyt, kárt tehet személyes tárgyaiban, illetve az ezeket szóvá tevő állampolgárt kezdi el vegzálni ahelyett, hogy elnézést kérne a történetek miatt.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A kapitányságvezetői átirat szerint a rendőri intézkedésre 2019. január 2-án azért került sor, mert névtelen bejelentő a 112-es segélyhívó számra tett bejelentést, mert a M. település, M.V. utca 3. szám előtt petárdázást hallott. A kikerkező rendőrijárőr D. téren L. Z.-vel szemben intézkedést kezdeményezett. A rendőri intézkedést Sz. K. r. törm. és L. L. próbaidő r. örm. foganatosították. Intézkedés közben lépett hozzájuk a panaszos, aki magatartásával akadályozta és zavarta a rendőri intézkedést.

2) Sz. K. r. törm. intézkedő rendőr a Testület megkeresésére az alábbiak szerint nyilatkozott az intézkedésről.

2019. január 2-án 19 óra 50 perc magasságában D. parkban L. Z. előállítását hajtotta végre. Éppen az előállítás végrehajtása céljából kért szolgálati gépkocsi érkezését várta, amikor az intézkedés alatt odalépett hozzá egy fiatal nő, aki kérdéseivel és észrevételeivel akadályozta és zavarta a rendőri intézkedést. Érdeklődött, hogy mit csinálnak, azt miért csinálják, és közben folyamatosan megjegyzéseket tett a rendőrök politikai nézeteivel, hovatartozásával kapcsolatban. Mivel az intézkedést zavarta, ezért többször felszólították, hogy magatartását fejezze be, ne zavarja az intézkedést, aminek nem tett eleget, ezért személyazonosságának megállapítása céljából vele szemben intézkedést kezdeményeztek, mely során személyi igazolványa átadására szólították fel.

Az intézkedés célja igazoltatás, a panaszos személyazonosságának megállapítása volt. Jögalapja a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 216. § (1) bekezdés d) pontja. A helyszín biztosításával kapcsolatos szabálysértés elkövetése miatt a panaszos figyelmeztetésben részesült.

Az intézkedő rendőr a helyszínen megkérte a panaszost, hogy személyiségi jogai sértetlenségének biztosítása érdekében ne készítsen felvételt a rendőri intézkedésről. A panaszossal szemben azonban ezzel kapcsolatban sem fenyegetést, sem erőszakot nem alkalmazott és nem helyezett kilátásba az intézkedő rendőr.

A panaszos adatait bediktálás után rögzítették és kézi rádió segítségével a Tevékenység-irányítási Központ ügyeletén keresztül ellenőrizték. A panaszos mobiltelefonját rendőri kérésre nem használta azért, hogy a vele szembeni intézkedést a lehető leggyorsabban be tudják fejezni. A rendőrségi iratok szerint mindezt udvariasan, tisztelettudóan kérték a panaszostól. Mivel a panaszossal szemben előállításra nem került sor, ezért nem volt indokolt sem hozzátartozójának, sem jogi képviselőjének a kiértesítése.

A jelentés szerint a panaszossal mindvégig tisztelettudóan beszéltek. Mivel a szemé láttára történt rendőri intézkedésben nem volt érintett, a hajléktalan férfinak nem hozzátartozója a panaszos,

ezért részére nem adtak a férfival szembeni intézkedésről tájékoztatást, azonban a panaszos kérdésére közölték, hogy az intézkedés alá vont személyt szabálysértés elkövetése miatt a M. Városi Rendőrkapitányságra elő fogják állítani, továbbá az intézkedés alá vonttal szemben testi kényszerít és bilincset alkalmaztak, mivel szemmel láthatóan ittas állapotban volt és a többszöri rendőri felszólításnak nem tett eleget.

Az intézkedő rendőr feljegyzésében megjegyezte, hogy a panaszos a helyszínen vele szemben végig arrogáns, lekezelő hangnemben beszélt. Mikor a jelvéyszámát elkérte, majd panasztételi lehetőségéről tájékoztatást kapott, elmondta, hogy nagyon jól tudja, hol és mikor tud panaszt tenni, hiszen egykoron ő is a M. Városi Rendőrkapitányság munkatársa volt.

3) L. L. próbaidős őrm. jelentésében úgy nyilatkozott, hogy 2019. január 2-án, 19 óra 40 perc körül a D. téren intézkedés alá vontak egy garázda magatartást tanúsító személyt. Mivel a férfi a felszólítás ellenére a szabálysértést tovább folytatta, szükségessé vált előállítás.

A személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítása során megjelent egy nő, aki kifogásolta a férfival szemben alkalmazott eljárást. L. L. próbaidős őrm. a nő megnyilvánulásaira nem reagált, hanem a már megbilincselte személyt őrizte és várta a gépkocsizó járőrt a férfi rendőrkapitányságra történő beszállításához. Eközben a járőrvezető kb. 5 méterrel arrébb vonult a panaszossal és ott egymással beszélgettek, de L. L. őrm. nem hallotta, hogy miről, mivel kizárólag a még mindig ellenszegülő és földön tartózkodó férfira figyelt, illetve fogta. L. L. őrm. a panaszossal szemben intézkedést nem kezdeményezett, nem igazoltatta, nem beszélt vele, részére semmilyen tájékoztatást nem adott.

L. L. próbaidős rendőrként önálló intézkedésre nem jogosult, így a férfival szemben foganatosított személyi szabadság korlátozására, illetve a kényszerítő eszközök alkalmazására a járőrvezető utasítására került sor.

4) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta az intézkedés előzményével kapcsolatos hanganyagokat, melyek ismertetésétől a Testület eltekint, ugyanis azok a panaszbeadvány szempontjából releváns információkat nem tartalmaznak.

III.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a beadványban foglalt valamennyi sérelem vizsgálatát elvégezheti-e.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszt a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy cselekvőképességében bármely ügycsoportban korlátozott nagykorú személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat. A panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszhető. Jogi képviselőként jogvédelemmel foglalkozó egyesület vagy alapítvány, nemzetiségi önkormányzat, jogi oktatást végző egyetem állam- és jogtudományi doktori fokozattal rendelkező egyetemi oktatója is eljárhat.

Az idézett rendelkezések szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett (illetőleg meghatalmazással a panaszos képviseletében eljáró más személy), ezért a Testületnek vizsgálnia kell, hogy a panasz az arra jogosulttól származik-e.

Tekintettel arra, hogy a panaszos beadványából és a rendőrségi iratokból is az derült ki, hogy a panaszos és az elsődleges intézkedéssel érintett férfi – akiel szemben a panaszos szerint jogszerűtlenül foganatosítottak rendőri intézkedést – között semmilyen kapcsolat nem áll fenn, a panaszos a fenti hatásköri szabályok értelmében nem jogosult az ismeretlen férfi nevében panaszt előterjeszteni.

A Testület a fentiekre figyelemmel, az Rtv. idézett szakasza alapján az elsődleges intézkedéssel érintett férfival szemben foganatosított intézkedéssel kapcsolatban megállapította hatáskörének hiányát.

A Testület vizsgálat tárgyává tette ugyanakkor a panaszossal szembeni rendőri intézkedés egészét, a panaszos igazoltatását és az intézkedés bánásmódját, valamint a panaszosnak a felvétel készítésével kapcsolatban adott utasítást.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének VI. cikke szerinti személyes adatok védelméhez, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos állítása szerint kutyasétáltatás közben feltűnt neki, hogy egy ittasnak tűnő, hajléktalan kinézetű férfi hangosan kiabált, szidott valakit. Észrevette, hogy két járőr elindult a férfi felé, majd intézkedést kezdeményeztek vele szemben, mely közben bántalmazták is. Amikor az egyik járőr hátra rúgta a férfit, a panaszos odament az intézkedő rendőrökhöz és kérdőre vonta, hogy milyen jogon teszik ezt. A panaszos elkérte a rendőrök azonosítóját, majd pedig szeretne volna tovább haladni, de a rendőr felszólította, hogy igazolja magát.

A rendőrségi dokumentumok szerint M. településen a D. parkban L. Z. előállítását hajtották végre, amikor az intézkedés alatt odalépett hozzájuk a panaszos, aki kérdéseivel és észrevételeivel akadályozta és zavarta a rendőri intézkedést. Érdeklődött, hogy mit csinálnak a rendőrök, miért csinálják, és folyamatosan megjegyzéseket tett a rendőrök politikai nézeteivel kapcsolatban. Mivel az intézkedésüket zavarta, ezért a rendőrök többször felszólították a panaszost, hogy magatartását fejezze be, ne zavarja az intézkedést, aminek nem tett eleget, ezért személyazonosságának megállapítása céljából vele szemben intézkedést kezdeményeztek, mely során személyi igazolványa átadására szólították fel. Az igazoltatás jogalapjaként a rendőrség a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdés d) pontját jelölte meg.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

2017. január 1-jétől a Szabs. tv. 216. §-a rendelkezik a helyszín biztosításával kapcsolatos szabálysértésről, amit az követ el, aki a) közveszély, b) baleset, c) bűncselekmény, d) szabálysértés, vagy e) közigazgatási hatósági eljárás hatálya alá tartozó szabályszegés helyszínén a rendőr vagy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagjának helyszín biztosítására vonatkozó jogszerű intézkedésének, illetve a helyszín elhagyására vagy az ott tartózkodásra vonatkozó jogszerű utasításának nem tesz eleget.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület tehát csak azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény

elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre a Testület egyértelműen igennel felelt, mivel a panaszos és a rendőrség által előadott történeti tényállás megegyeznek abban a tekintetben, hogy a panaszossal szemben nem a rendőrök kezdeményezték intézkedést, hanem ő lépett a rendőrökhöz, és kérdőre vonta őket egy másik intézkedéssel kapcsolatban. A panaszos kérdéseket tett fel a rendőröknek az ismeretlen férfival szemben fogatosított kényszerintézkedésekkel kapcsolatban, akadályozva ezzel a rendőri intézkedést. A panaszos többszöri felszólítás ellenére nem hagyott fel az intézkedés zavarásával, ebből kifolyólag felmerült a megjelölt szabálysértés – szabálysértés helyszínén a rendőr jogszerű intézkedésének, illetve a helyszín biztosítására vonatkozó jogszerű utasításnak való ellenszegülés – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúja.

A Testület megítélése szerint a panaszosi magatartás felvethette a jogellenes cselekmény intézkedéshez szükséges mértékű gyanúját, ami megalapozta az Rtv. idézett 13. §-a szerinti intézkedési kötelezettséget, azzal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos igazoltatása tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszbeadvány szerint a panaszos – miután kérdéseket tett fel a rendőrnek az ismeretlen férfival szemben fogatosított eljárással kapcsolatban és kifejtette véleményét – szeretett volna továbbhaladni, de a rendőr felszólította, hogy igazolja magát. Mivel a panaszosnál nem voltak személye azonosítására szolgáló iratok, ezért adatai bediktálása alapján történt meg adatai ellenőrzése.

A rendőrségi feljegyzés szerint a rendőrök a panaszos magatartását úgy értékelték, hogy azzal eljárásukat akadályozza, zavarja, ezért felszólították annak befejezésére, aminek a panaszos nem tett eleget. Mivel a panaszos magatartása kimerítette a helyszín biztosításával kapcsolatos szabálysértés tényállását, a panaszost figyelmeztetésben részesítették. Adatait bediktálás útján rögzítették és kézi rádió segítségével a Tevékenység-irányítási Központ ügyeletén keresztül ellenőrizték.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőri korrupciós cselekmények megelőzésével és visszaszorításával kapcsolatos feladatokról szóló 20/2013. (V. 17.) ORFK utasítás 9. pontja kimondja, hogy amennyiben büntető, szabálysértési vagy egyéb, a rendőrség hatáskörébe tartozó hatósági eljárással kapcsolatban az eljárás befolyásolására irányuló beavatkozás történik, az érintett a feljelentés megtételével egyidejűleg köteles a közvetlen előjárójának írásban jelentést tenni. Amennyiben a befolyásolás során nem történt bűncselekmény, de az eljárás során hasonló célú puhatolás, kapcsolatfelvétel vagy egyéb befolyásolással összefüggő körülmény merül fel, azt a közvetlen előjárónak soron kívül írásban jelenteni kell.

Az említett ORFK utasítás alapján az intézkedő rendőrnek jelentéstételi kötelezettségéből fakadóan a panaszost igazoltatnia kellett. Emellett adott esetben a panaszos tanúként történő bevonása is szükségessé válhatott a későbbiekben az elsődleges rendőri intézkedéssel érintett személlyel szemben folytatott eljárásban, ami szintén indokoltá tette a panaszos adatainak rögzítését.

Emiatt a Testület megítélése szerint a fenti normatív rendelkezés megfelelő jogalapot szolgáltatott a panaszos igazoltatásához, adatai rögzítéséhez.

A fentiek alapján a Testület megítélése szerint a panaszossal szembeni rendőri intézkedés a retorzió jelleget nélkülözte.

Jelen esetben szükséges volt a panaszos igazoltatása, ami által nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy amennyiben további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát.

A Szolgálati Szabályzat 25. §-ának (1) bekezdése szerint az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési nyilvántartási rendszerben, valamint - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban. A (2) bekezdés továbbá arról rendelkezik, hogy az igazoltatás során meg kell állapítani az igazoltatott személyazonosságát, és - akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltató lapon rögzíteni kell az igazoltatottnak az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

A Testület megítélése szerint a panaszos adatainak rögzítése kellő jogszabályi felhatalmazás alapján történt, azzal nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapjoga.

4) A panaszos sérelmezte, hogy amikor megkérdezte, készíthet-e videofelvételt az intézkedésről, a rendőrtől azt a választ kapta, hogy nem engedélyezi.

Az intézkedő rendőr jelentésében megerősítette, miszerint a panaszos fenti kérdésére azt a választ adta, hogy személyiségi jogai biztosítása érdekében ne készítsen videofelvételt a rendőri intézkedésről.

Az Rtv 20. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés

eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. A (3) bekezdés értelmében a rendőr köteles szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti, az intézkedés megkezdése előtt, ha veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – felmutatni.

Ezek a rendelkezések biztosítják azt, hogy a rendőrt intézkedése során – neve, azonosító száma, szolgálati igazolványa illetve azonosító jelvénye alapján - kétséget kizáró módon azonosítani lehessen.

A Testület ehelyütt utal a Kúria 1/2012. BKMPJE számú jogegységi határozatára, melyben megállapításra került, hogy a nyilvános helyen vagy közterületen szolgálati kötelezettséget teljesítő vagy munkát végző személy e tevékenységének ellátása során nem minősül közszereplőnek, ezért a személyt beazonosítható módon, egyediesítetten ábrázoló képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához szükséges a hozzájárulása.

Az Alkotmánybíróság az 54/2000.(XII.18.) AB határozatában az alapjog korlátozás körében kifejtette: az állampolgárok jogainak hatékony védelme érdekében szükséges az, hogy az állam nevében közhatalmat gyakorlók személyének azonosítása, a vele szemben intézkedő hivatalos közeg „egyediesítése” az állampolgár által könnyen elvégezhető legyen. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az egyenruhát viselő hivatásos és szerződéses állomány tagjai tevékenységüket nem „arctalan tömegként”, hanem közhatalom gyakorlására felruházott tisztségviselőként végzik, akiknek egyedi azonosíthatósága alapozza meg esetleges személyes felelősségre vonásuk lehetőségét. Az intézkedés alá vont állampolgárnak jogos érdeke az, hogy a hatósági fellépés teljes időtartama alatt tisztában legyen a vele szemben intézkedő személyazonosságával, „egyediségével”.

A közhatalmi tevékenység ellenőrizhetőségéhez, az átláthatóság biztosításához az intézkedő rendőrök képmásának nyilvánosságra hozatala azonban nem szükséges, tevékenységük anélkül is bemutatható. A rendőri munkáról történő tájékoztatás az intézkedést végrehajtó személyek felismerhető, egyedileg beazonosítható képmásának bemutatása nélkül is megvalósítható.

Az intézkedést fogantató rendőr arcképe tehát nem tekinthető közérdekből nyilvános adatnak, ugyanis az nem tartozik a rendőri szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy közfeladatának ellátásával összefüggő egyéb személyes adata körébe.

A képmáshoz és hangfelvételhez való jog a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (továbbiakban: Ptk.) nevesített személyiségi jog. A Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerint képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.

A 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (továbbiakban: Info. tv.) 26. § (2) bekezdése szerint közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a

személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők.

Az rendőr, mint közfeladatot ellátó személy Info. tv.-ben felsorolt adatai közérdekből nyilvános adatnak minősülnek, képmása azonban nem.

A Rendészet és emberi jogok c. folyóirat 2013/3. számában megjelent Féja András írása az „Adatkezelés, adatvédelem összefüggései a panaszeljáráásban” címmel. A szerző utal a Legfelsőbb Bíróság BH1985.57. szám alatt közzétett eseti döntésben adott iránymutatásra, miszerint a „hangfelvételnek a bírósági vagy szabálysértési eljárásban bizonyítékként való előterjesztése felhasználásnak - nyilvánosságra hozatalnak – minősül és a felhasználás tényének megállapítása szempontjából közömbös az, hogy a hangfelvétel készítése a személyiségi jog megsértésével vagy ilyen jogsértés nélkül történt. Az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek és a bizonyítás ezt a célt szolgálja. Nem lehet ezért a hangfelvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni, ha ez a hangfelvétel felhasználójával szemben elkövetett jogsértéssel kapcsolatos bizonyítás érdekében történik.”

A Testület a fentebb hivatkozott alkotmánybírósági határozat, valamint jogszabályok figyelembe vétele mellett a következő megállapításokat teszi.

A rendőrök feladatuk során közhatalmat gyakorló személyként járnak el. A közhatalmi tevékenység ellenőrzésének, a rendőri intézkedések jogszerűségének/jogszerűtlenségének megállapításának legkézenfekvőbb módja, - mely kétséget kizáróan bizonyíthatja az intézkedés jogszerűségét – az intézkedésről kép- és/vagy hangfelvétel készítése. A rendőri munkáról készült tájékoztatás azonban az intézkedést végrehajtó személyek felismerhető, egyedileg beazonosítható képmásának bemutatása nélkül is megvalósítható. A Testület álláspontja szerint a rendőri intézkedésről készült olyan felvételek engedély nélküli nyilvánosságra hozatala, melyeken a rendőrök képmása beazonosítható módon szerepel, valóban sértheti a rendőr személyiségi jogát. Nem történik azonban jogsértés akkor, ha az állampolgárok az intézkedésről készült felvételt hivatalos eljárások (polgári-, büntető-, szabálysértési- vagy akár panasz eljárás) során használják fel a jogsértés bizonyítása céljából.

A Testület következetes gyakorlata szerint a panaszos által csatolt hang- vagy videofelvétel, illetve képfelvételek bizonyító erővel rendelkeznek, azokat a Testület a vizsgálata során minden esetben felhasználja. Ahogy a fentebb említett Legfelsőbb Bírósági eseti döntés is kimondta, hivatalos eljárásban a felvételek bizonyítékként történő felhasználása során közömbös, hogy személyiségi jog megsértésével készültek-e. A többről a kevesebbre következtetés elve értelmében, ha a jogsértés bizonyítása céljából felhasználható egy felvétel, annak elkészítése sem tiltható meg.

A Testület véleménye szerint jelen esetben az intézkedő rendőr akkor járt volna el helyesen, ha közli a panaszossal, hogy személyiségi jogai sértetlenségének biztosítása érdekében nem járul hozzá ahhoz, hogy felismerhető, egyedileg beazonosítható képmásának bemutatásával készítsen a panaszos videofelvételt. Ahhoz azonban, hogy a panaszos vélt vagy valós jogsérelmét bármilyen hivatalos eljárásban – jelen esetben a panasz eljárásban – bizonyítani tudja, a legtöbb esetben elengedhetetlen magáról az intézkedésről kép-és/vagy hangfelvétel készítése. A fentebb már

említett 1/2012. számú BKMPJE határozat is kimondja: A rendőri munkáról történő tájékoztatás az intézkedést végrehajtó személyek felismerhető, egyedileg beazonosítható képmásának bemutatása nélkül is megvalósítható. Ennek értelmében a Testület megítélése szerint a rendőri intézkedésről minden esetben készíthető kép és/vagy hangfelvétel – amennyiben az érintett rendőr ehhez nem járul hozzá – a rendőr képmásának megjelenítése nélkül.

A Testület megítélése szerint csekély mértékben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga az intézkedésről történő videofelvétel készítésének megtagadása miatt.

5) A panaszos sérelmezi, hogy az intézkedő rendőr nem engedte, hogy felhívja párját az intézkedés közben. A panaszos azért szerette volna párját felhívni, hogy menjen a helyszínre, és útközben értesítse az ügyvédjüket.

Az intézkedő rendőr jelentése szerint megkérte a panaszost, hogy mobiltelefonját ne használja azért, hogy a vele szembeni intézkedést zavartalanul, a lehető leggyorsabban be tudják fejezni. Mivel a panaszossal szemben előállításra nem került sor, ezért nem volt indokolt sem hozzátartozójának, sem jogi képviselőjének a kiértesítése.

A Szolgálati Szabályzat 5.§ (4) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során úgy kell eljárni, hogy a rendőr megelőzze megtámadását, lefegyverzését, továbbá akadályozza meg, hogy a figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.

Az Rtv. szabályozza a hozzátartozó értesítésének lehetőségét előállítás és fogva tartás esetén.

A fenti hivatkozás értelmében megfelelően járt el az intézkedő rendőr, mikor nem engedte a panaszosnak, hogy az intézkedés során mobiltelefonján beszélgetést kezdeményezzen. A Testület elfogadja a rendőrség azon álláspontját, miszerint szükség volt az igazoltatás lehető leggyorsabb befejezésére, mivel a panaszos igazoltatását megelőzően egy másik férfi előállítása ekkor már megkezdődött. A panaszos igazoltatása pedig csak ezen elsődleges intézkedéssel kapcsolatosan tanúsított magatartása folytán vált szükségessé.

Mindezekre tekintettel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy nem telefonálhatott az intézkedés közben.

IV.

A Testület megítélése a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült azáltal, hogy a rendőr intézkedés alá vonta. A Testület szerint megfelelő jogalap állt rendelkezésre a panaszos igazoltatásához, adatai rögzítéséhez, így a panaszossal szembeni rendőri intézkedés a retorzió jelleget nélkülözötte, valamint nem sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapjogát. A Testület megítélése szerint csekély mértékben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga az intézkedésről történő videofelvétel készítésének megtagadása miatt. Nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy nem telefonálhatott az intézkedés közben.

Budapest, 2019. június 13.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület